

stabile genoveze, cu piesele „Filoctet” de Sofocle și „L'Altra Ferita” de Aldo Braibanti cit și prezența altorva filme documentare: „Eleonora Duse”, „Luigi Pirandello” ș.a.

În încheierea lucrărilor, André Veinstein, președintele Secției internaționale a bibliotecilor și muzeele de artă spectacolelor a relevat nivelul științific al congresului, mulțumind pentru efortul autorilor de a se realiza și pe această cale colaborarea între specialiștii țărilor unde se manifestă interes pentru trecutul teatrului.

De comun acord s-a stabilit periodicitatea congresului la interval de un an, rămânând să se hotărască ulterior dacă orașul Bruxelles sau Belgrad va găzdui anul viitor lucrările acestei reuniuni de prestigiu.

I. NICULESCU

EXPOZIȚIA COMEMORATIVĂ „50 DE ANI DE LA MOARTEA LUI CONSTANTIN DOBROGEANU-GHEREA”

Cu ocazia împlinirii a cinci decenii de la moartea lui C. Dobrogeanu-Gherea, personalitate proeminentă a mișcării muncitorești socialiste și a întregii vieți culturale de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX, Muzeul de istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România a organizat o expoziție documentară.

Expoziția cuprinde cărți și reviste găsite de curind în fosta bibliotecă personală de la Sinaia a lui Gherea, acestea având numeroase sublinieri și adnotări ale posesorului, care sînt de un real folos celor ce studiază viața și activitatea marelui cărturar.

Expuse într-o mare vitrină, lucrările și revistele din bibliotecă lui Gherea cuprind opere ale clasicilor marxismului („Manifestul Partidului Comunist”, ediție germană, cu inițialele autografe C.D.G., „Ludwig Feuerbach și sfîrșitul filosofiei clasice germane”), lucrări de G. Plehanov și Paul Lafargue. Dintre revistele străine așezate în același grupaj remarcăm revista „Die Neue Zeit” („Tim-puri noi”) editată de partidul social-democrat german și cuprinzînd „Critica Programului de la Gotha” de K. Marx, însemnată pe sumarul de pe copertă cu creion roșu de către Gherea.

Dintre revistele la care era abonat Gherea în străinătate, în expoziție se află „Na Rodine” (Pentru patrie) din 1883, editată de revoluționarii ruși la Geneva, „L'avenir social” („Viitorul social”) din 1895, „L'Ere nouvelle”, avînd însemnat pe copertă numeroase articole ale revoluționarilor din străinătate, mai multe numere din „Die Neue Zeit” din 1912 și 1916 și „Der Kampf” („Lupta”), editată de socialiștii austrieci.

Două cărți de autori români, care dezbăt problema țărănească și anume: „Situația economică și socială a țăranilor în România” de C. Arion, și „Pentru ce s-au răscolat țăranii”, de Radu Rosetti, amîndouă cu adnotări și însemnarea pe copertă de către Gherea a paginilor care l-au in-

teresat, ne aduc noi dovezi că „Neobișnăgia” a fost rodul studierii în mai mulți ani a problemei agrare din țara noastră.

Într-o altă vitrină sînt expuse manuscrise originale și fotografii, unele inedite.

Manuscrisele găsite de curind în bibliotecă de la Sinaia cuprind însemnări inedite asupra materialismului istoric, a artei simboliste, reflecții pe baza cărții lui John Stuart Mill „Regimul reprezentativ”, precum și însemnarea titlurilor și paginile unor lucrări care l-au interesat.

O altă mare vitrină cuprinde opera lui Gherea; prime ediții cum ar fi: „Karl Marx și economiștii noștri”, legată într-un volum cu: „Ce vor socialiștii români” din 1886 și alte broșuri socialiste. Tot aici este expusă lucrarea „Concepția materialistă a istoriei”, din 1892 și traducerea sa în limba franceză apărută în revista „L'Ere nouvelle” din 1894, „Robia și socialismul”, „Anarhism și socialism”. Un loc central îl ocupă „Neobișnăgia” avînd înscrisă dedicația lui Gherea „Dlui, George Kluch, colaboratorul meu de 30 de ani”. În aceeași vitrină se află în fotocopii, numeroase pagini de manuscris ale lucrărilor lui Gherea.

Trei vitrine cuprind scrisori, cărți poștale, telegrame primite de Gherea de la personalități ale vieții socialiste internaționale și din țară, din partea unor scriitori ca I. L. Caragiale, oameni de știință ca Emil Racoviță etc.

Inedite sînt salutul trimis de reprezentanții socialiștilor sîrbi, împreună cu Gheorghe Cristescu și C. Racovski din Belgrad în 1911, o carte poștală de salut din partea unui congres socialist ținut în 1911 la Anvers, o carte poștală pe care este imprimat în relief chipul lui A. Bebel, din partea scriitorului Panait Istrati, care se autointitulează „umilul dumneavoastră tovarăș de idei”, o carte poștală cu portretul lui C. Racovski pe care sînt semnați C. Dobrogeanu-Gherea, C. Racovski, C. Mille.

În expoziție se găsesc obiecte personale ale lui Gherea și anume un baston încrustat cu motive românești, pe care l-a purtat în ultimii ani ai vieții, și o farfurie din faianță cu inițialele „C.D.G.” (C. Dobrogeanu-Gherea).

Nora Zizi MUNTEANU

CONSĂTUIREA MUZEOGRAFIILOR DE LA MUZEEL DE ISTORIE DIN JUDEȚUL ALBA

Dorind să stabilească o colaborare cit mai rodnică între colectivele științifice ale muzeelor de care răspunde, Comitetul județean pentru cultură și artă a organizat în ziua de 2 februarie 1970, în orașul Aiud, o consfătuire cu participarea muzeografilor de la muzeele de istorie din localitățile Alba Iulia, Aiud, Blaj și Sebeș.

Ținînd seama de bogăția vestigiilor istorice de pe teritoriul de care ne ocupăm, consfătuirea și-a propus să dezbătă problema valorificării științifice precum și popularizarea materialelor rezultate în urma săpăturilor arheologice efectuate pe diversele șantiere.

În cadrul lucrărilor au fost prezentate comunicările :

— Importanța prelucrării și punerii în valoare în cadrul activității științifice și de popularizare a materialelor descoperite în urma săpăturilor arheologice, precum și a rezultatelor muncii de documentare.

— Informare privind experiența acumulată cu ocazia săpăturilor arheologice pe șantierul de la Cicău.

— Evidența științifică a colecțiilor și întocmirea materialului informativ asupra acestora în activitatea Muzeului de istorie Aiud.

— Contribuția muzeelor din județul Alba la organizarea de expoziții internaționale.

La discuțiile vii purtate pe marginea comunicărilor prezentate, participanții și-au împărtășit reciproc din experiența acumulată pe șantierele arheologice de la Piatra Craivii, Cetatea de Baltă, Ghirbom, Obreja, Aiudul de Sus, Cicău și altele.

S-a apreciat inițiativa Muzeului județean din Alba Iulia, referitoare la elaborarea repertoriului arheologic al județului Alba, lucrare care va înmănușea strădaniile istoricilor de la muzeele noastre.

De asemenea a fost lansată ideea ca publicarea de prestigiu a muzeului județean, revista „Apulum”, să-și extindă sfera de cuprindere, devenind în acest chip o publicație cu adevărat reprezentativă pentru muzeele din întregul județ.

Au fost reliefate cîteva din cele mai eficiente metode utilizate în privința popularizării descoperirilor arheologice, ca de pildă organizarea de excursii cu grupuri mari de elevi, studenți, militari, muncitori, țărani cooperatori, însoțite de expuneri ale specialiștilor; organizarea unor expoziții tematice temporare, îndeosebi în localitățile unde se întreprind săpături, ca și alte acțiuni pe linia educării patriotice a oamenilor muncii.

Cu acest prilej s-au putut cunoaște realizările harnicului colectiv aiudean, largă campanie de culturalizare pe care o desfășoară cu abnegație și pasiune.

În unanimitate, participanții la discuții au subliniat necesitatea de a se face mai mult în această direcție și, în general, în vederea intensificării legăturilor dintre muzeele din județul nostru.

Cu eforturi conjugate este evident că pentru lucrătorii muzeelor din județul Alba se deschid posibilități infinite în dezvoltarea tot mai deplină a trecutului istoric, în valorificarea pe scară largă a materialelor arheologice printr-o susținută activitate științifică și cultural-educativă.

Dan PĂCALĂ

„ÎNVĂȚĂMÎNTUL DIN BUCUREȘTI ÎN ARHIVE”

Arhivele Statului, în colaborare cu Muzeul pedagogic al Institutului de științe pedagogice, au organizat recent o cuprinzătoare retrospectivă „Învățămîntul din București în arhive”. Deschisă în două săli ale Muzeului arhivelor, expoziția prile-

juiește o emoționantă rememorare a dezvoltării învățămîntului din București din cele mai îndepărtate vremuri pînă în zilele noastre. Fiile îngăbenite, dar încărcate de semnificații, ale documentelor, în majoritate originale, reînvie evoluția învățămîntului bucureștean.

Un material arhivistice variat înfățișînd anafore, primele înștiințări, întăriri și hrisoave domnești cu peceti grele, ceasloave și bucoave, tabele de școli și de institutori, fotocopii, portrete și fotografii, recompune o viziune de ansamblu cu valențe sugestive a istoriei școlii bucureștene.

Vizitatorul poate vedea hrisoavele care atestă existența școlilor Sf. Gheorghe Vechi și Sf. Sava și lămuresc cum erau plătiți dascălii lor; hrisovul din 1749 al lui Grigore Ghica, domnitorul ce dispunea ca leafa dascălilor școlii Sf. Sava și școlii în limba slavonă să se plătească din dajdia preoților, alte documente de cancelarie voievodă prin care Constantin Racoviță, în 1753, și Alexandru Ipsilante, în 1775, se interesau de bunul mers al școlilor.

Alte documente vorbesc despre Gh. Lazăr și școala sa. Menționăm cîteva documente ce marchează acest moment istoric, de importanță covârșitoare în istoria învățămîntului și gîndirii pedagogice românești: Întărirea domnească privind înființarea școlii de la Sf. Sava și numirea lui Gheorghe Lazăr, 24 martie 1818; înștiințarea adresată de Gh. Lazăr către toată tinerimea pentru a se înscrie la școala deschisă de el, prin care socotea vizionarul cărturar ardelean că va trezi conștiința națională. Lîngă fotografia picturii lui Costin Petrescu, înfățișînd școala lui Gh. Lazăr, vizitatorul poate vedea manualele sale „Trigonometria” (1821) și „Aritmetica matematică” (1821). Sint prezenți în continuare elevii și continuatorii lui — Gh. Lazăr, Eufrosin Poteca și Petrace Poenaru.

Valoroase pentru istoria învățămîntului bucureștean sînt originalele cererilor unor locuitori de a se înființa școli în părțile mărginașe ale orașului, actele de întemeiere a unor școli primare, gimnazii și licee, primele noastre școli publice, Sf. Gheorghe Vechi, Sf. Spiridon cel Nou, Biserica Amzei și Sf. Ilie de la podul Calicilor. Menționăm: Ordinul locotenentei domnești pentru înființarea în București a patru școli primare de fete, 19 august 1848; Jurnal privind înființarea gimnaziilor Gh. Lazăr și Matei Basarab; actele de numire a unor profesori cu renume, cum sînt Aron Florian numit profesor de istorie universală la gimnaziul M. Basarab — 12 iunie 1864; numirea lui I. Marinescu ca profesor de istorie critică și statistică la gimnaziul Sf. Sava — 12 august 1859.

Expoziția cuprinde și o interesantă machetă a unei săli de clasă întocmită după sistemul Lancasterian.

Situații statistice din trecut și din anii puterii populare dau o imagine dinamică a dezvoltării ascendente a învățămîntului din Capitala patriei noastre.

O vitrină cuprinde legislația școlară începînd cu Regulamentul școlilor publice, din 1832.